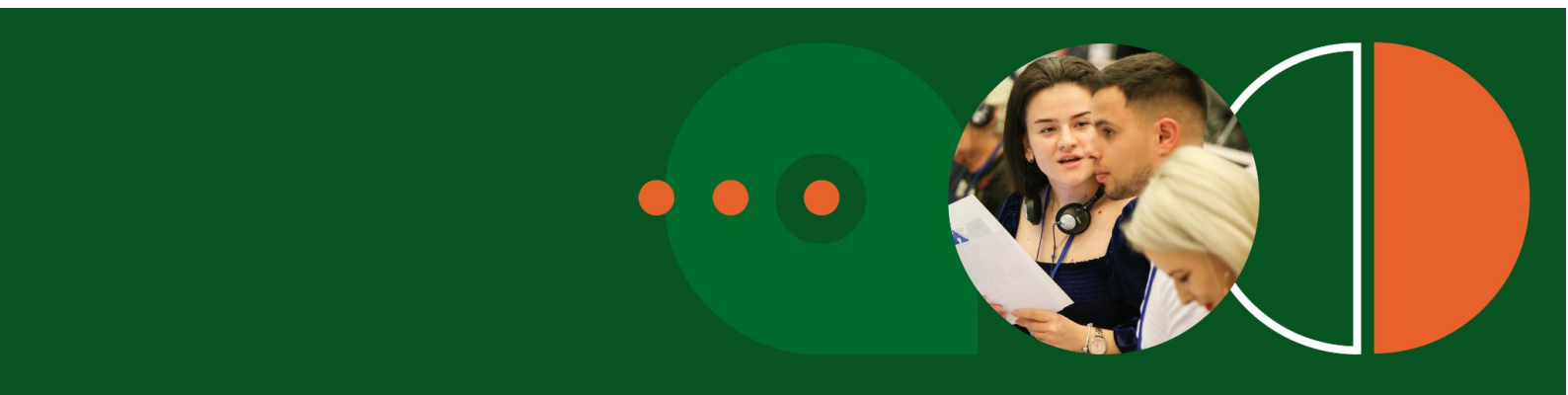

ПЛАТФОРМА ЗА ГРАЖДАНСКА
АНГАЖИРАНОСТ В ОБЛАСТТА НА

ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ

Окончателен доклад от консултациите, юни 2024 г.

*Анализът е проведен и докладът е изготвен от Make.org.
Платформата е внедрена и модерирването е изпълнено от Open Source Politics.*

СЪДЪРЖАНИЕ

Резюме	стр. 3
1. Въведение	стр. 4
2. Методика	стр. 5
3. Общ преглед	стр. 6
4. Задълбочен анализ	стр. 8
Информираност	стр. 8
Енергийно saniране на сгради	стр. 12
Движение и екологосъобразна мобилност	стр. 14
Енергия от възобновяеми източници	стр. 16
Подкрепа и субсидии	стр. 19
Производство и съхранение на екологична енергия	стр. 21
Солидарност	стр. 21
Отопление	стр. 22
Осветление	стр. 24
Екологосъобразни пространства	стр. 24
5. Заключение	стр. 26

РЕЗЮМЕ

В стремежа си да засили ангажираността на гражданите по въпроси от значение за Европа, Европейската комисия стартира тема в платформата за гражданска ангажираност, насочена към енергийната ефективност. Тази платформа, достъпна на всички официални езици на ЕС, спомогна за провеждането на онлайн обсъждания от 15 февруари 2024 г. до 31 май 2024 г., като успоредно с това беше свикан допълнителен граждански панел.

В настоящия доклад са очертани основните констатации от онлайн обсъжданията, групирани в 10 направления и 25 теми. Значимите резултати включват важността на повишаването на информираността, опростяването на процедурите за енергийно саниране на сгради, насърчаването на устойчив транспорт и увеличаването на подкрепата за възобновяеми източници на енергия. Гражданите подчертаха значението на колективните действия, образователните инициативи и опростените бюрократични процедури за повишаване на енергийната ефективност.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

За да осигури възможност за по-засилена гражданска ангажираност на европейско равнище, Европейската комисия създаде условия за нови начини на ангажираност на гражданите на ЕС. По **темата за енергийната ефективност** беше пусната в действие Платформата за гражданска ангажираност, за да се осигури възможност за съответната онлайн дискуссия. Дискусията беше достъпна на всички официални езици на ЕС и беше активна от 15 февруари 2024 г. до 31 май 2024 г. Успоредно с цифровите дискусии се провеждаше и **граждански панел**, на който се обсъждаше темата за енергийната ефективност. Онлайн резултатите бяха представени на панела по време на втората и третата (последна) сесия, за да се направи връзка между методите за участие, проведени онлайн и офлайн.

Както е описано по-долу платформата за консултации, посветена на гражданските дискусии по въпроса за енергийната ефективност, събра **273 мнения на граждани**, допълнени от **140 коментара** и **230 одобрения**. Благодарение на това цифрово пространство за участие **почти 300 граждани** имаха възможност да дадат своя принос към цялостния процес и по този начин пряко да подобрят процеса на вземане на решения на европейско равнище.

В настоящия доклад е включен окончателният анализ на всички мнения, събрани и анализирани по **направления** съгласно най-често срещаните **теми, повдигани от гражданите**, въз основа на мненията.

Най-общо казано, в рамките на тази консултация се установи, че преобладават дебатите около **5 основни направления**, които обединяват близки по обем мнения: 1) повишаване на информираността (сред гражданите и институциите), 2) енергийно саниране на сгради, 3) устойчиви и нови форми на мобилност, 4) енергия от възобновяеми източници и 5) подкрепа и субсидии като инструмент за насърчаване на по-отговорното потребление.

В настоящия доклад първо ще бъде представена методиката за анализ, последвана от общ преглед на промените в рамките на платформата. Общият преглед включва броя на участниците и очертаване на общото съдържание. След това в доклада е представен подробен анализ на всички направления чрез обсъждане на всяка една от темите на гражданите, включително цитати за илюстрация от Платформата за гражданска ангажираност. В заключение, в последната глава ще бъде представено резюме на съдържанието, както и кратка дискусия.

2. МЕТОДИКА

За да се идентифицира съдържанието на обсъждането във връзка с енергийната ефективност на Платформата за гражданска ангажираност, беше приложена методика от три стъпки. Тя гарантира точна оценка на мненията на гражданите по различни теми. Освен това тя осигурява разумно обединяване и групиране на идеи, за да се установят основните направления в обсъжданията. По този начин се постига правилният баланс между групирането на сходни мнения и допускането на висока степен на детайлност.

СТЪПКА 1. КОЛИЧЕСТВЕН АНАЛИЗ на мненията и коментарите: установени бяха основните направления на дебата. За тази цел екипът за анализ приложи тематично обусловен подход: обозначаване на всяко едно мнение със съответната тема. Това позволи да се подредят по приоритет предложените от гражданите идеи.

СТЪПКА 2. АНАЛИЗ НА МНЕНИЯТА в отделните направления: извършен ръчно качествен анализ. Той включваше тематично групиране, което доведе до обособяване на темите, предложени от гражданите, определени по това колко често се появяват в рамките на направлението.

СТЪПКА 3. КОМЕНТАРИТЕ И ОДОБРЕНИЯТА се вземат под внимание: беше направен анализ на всички мнения и коментари (когато бяха сметени за подходящи), с открояване на някои от мненията, подходящи за илюстриране на темата.

РЕЧНИК

- **Мнение** означава единичен елемент, споделен от участник в платформата.
- **Коментари** означава писмените реакции на участниците към първоначално мнение. Коментарите водят до открит дебат, който илюстрира от първоначалната тема, и позволяват на участниците да общуват помежду си.
- **Одобрения** означава гласовете на участниците, които желаят да подкрепят конкретно мнение. По някои мнения няма изразени одобрения.
- **Направления** означава заглавие, което обединява мненията на голям брой участници.
- **Теми на гражданите** означава подкатегории в направление, съставени от едно или повече мнения.

3. ОБЩ ПРЕГЛЕД

ЧИСЛЕН ПРЕГЛЕД

глобално участие от 15.2.2024 г. до 31.5.2024 г.

- **17 612** посещения на страници
- **264** участници
- **273** мнения
- **140** коментара
- **230** одобрения

След редакцията на междинния доклад (на 9 април 2024 г.) на платформата е регистрирана значително по-висока степен на участие, **със 184 нови мнения и 22 нови коментара**. Анализът също беше допълнен с новата информация: ново направление — *Възобновяеми източници на енергия*, беше открито и анализирано чрез 3 свързани теми на гражданите, а направленията *Информираност* и *Движение и мобилност* бяха допълнени с по една нова тема на гражданите. **Общо бяха добавени 1 ново направление и 5 нови теми на гражданите.**

НАКРАТКО ЗА ВСИЧКИ НАПРАВЛЕНИЯ И ТЕМИ НА ГРАЖДАНИТЕ

В таблицата по-долу са представени всички посочени направления и теми на гражданите в един изглед. Всички теми са разгледани по-подробно в следващата глава (4. *Задълбочен анализ*).

В таблицата също така е показан сборът на мненията (Σ), които попадат във всяко съответно направление. Общият брой на мненията в направление (382) надвишава общия общ брой на мненията (273), тъй като съдържанието на отделните мнения може да се отнася едновременно до няколко направления.

НАПРАВЛЕНИЯ	Σ	ТЕМИ НА ГРАЖДАНИТЕ
1. ИНФОРМИРАНост	69	1.1 Повишаване на информираността, за да се стимулират по-добри практики на потребление
		1.2 Организиране на срещи и обмен на всички равнища
		1.3 Обучаване на гражданите от най-ранна възраст
		1.4 Насърчаване на гражданите да променят поведението си
		1.5 Уведомяване на гражданите за възможностите, с които разполагат
		1.6 Участие на гражданите
2. ЕНЕРГИЙНО САНИРАНЕ НА СГРАДИ	68	2.1 Предприемане на колективни действия
		2.2 Опростяване на процедурите
		2.3 Намаляване на броя на енергийно неефективните сгради
3. ДВИЖЕНИЕ И МОБИЛНОСТ	61	3.1 Насърчаване на устойчив транспорт
		3.2 Подпомагане на електрическия транспорт
		3.3 Замяна на силно замърсяващите транспортни средства
4. ЕНЕРГИЯ ОТ ВЪЗОБНОВЯЕМИ ИЗТОЧНИЦИ	58	4.1 Използване на по-екологични видове енергия
		4.2 Заделяне на финансиране за насърчаване на възобновяемите източници на енергия
		4.3 Повторно използване на отпадъци
5. ПОДКРЕПА И СУБСИДИИ	53	5.1 Прилагане на субсидии и строги стандарти
		5.2 Данъци за насърчаване на по-отговорно потребление
		5.3 Инвестиции за насърчаване на различното потребление на енергия
6. ПРОИЗВОДСТВО И СЪХРАНЕНИЕ	28	6.1 Подобряване на използването и съхранението на екологична енергия
7. СОЛИДАРНОСТ	19	7.1 Показване на солидарност като отговор на кризата
8. ОТОПЛЕНИЕ	11	8.1 По-ефективно използване на отоплителните системи
		8.2 Прилагане на решения за централно отопление

9. ОСВЕТЛЕНИЕ	10	9.1 Промяна на навиците в областта на осветлението
10. ЕКОЛОГОСЪОБРАЗНИ ПРОСТРАНСТВА	5	10.1 Щадящо отношение към ландшафта
		10.2 „Зелени“ градове

4. ЗАДЪЛБОЧЕН АНАЛИЗ

Различните направления са разгледани по-подробно по-долу. За тази цел всяка тема на гражданите се анализира индивидуално, като се обединяват различни аспекти на получените мнения.

НАПРАВЛЕНИЕ 1: ИНФОРМИРАНост

Тема на гражданите 1.1: Повишаване на информираността, за да се стимулират по-добри практики на потребление

АНАЛИЗ на темата

Целта е да се предостави информация, която да позволи на гражданите да станат по-осъзнати по отношение на потреблението си, като същевременно се заклеймяват лошите начини на потребление. Идеите също така включват насърчаване на гражданите ежедневно да възприемат нови рефлексии, като получават предупреждения, свързани с тяхното потребление (например чрез поставяне на модули на електрически контакти, които показват използваната енергия). От друга страна се предлага да се заклеймяват лошите начини на потребление, за да се избегне нормализирането им (например отварянето на вратите на магазините през зимата, когато се отопляват, оставяне на табелите на магазините да светят през нощта и пазаруване от марки за бърза мода).

Представяне на МНЕНИЯ

Соня, 6 одобрения

„Монтиране на устройства за измерване на потреблението на енергия в контакти/ключове за осветление, така че потреблението на енергия да се изпраща към приложение, което в идеалния случай показва директно разходите за потреблението, подобно на електрическите автомобили.“

Адела, 0 одобрения

„Бих искала да се обърне внимание на устойчивостта на облеклата. Това се дължи и на климата и на цялостното производство на бърза мода в световен мащаб.“

Тема на гражданите 1.2: Организиране на срещи и обмен на всички равнища

АНАЛИЗ на темата

Споделените на платформата идеи включват организиране на срещи, разговори и дискусии на европейско, национално и местно равнище, за да се обсъждат въпроси, свързани с енергийната ефективност. По този начин вниманието на хората ще бъде насочено към екологичните въпроси, рисковете, свързани с високото потребление на енергия, и възможните решения. Това може да стане с помощта на социалните медии.

Представяне на МНЕНИЯ

Микас, 1 одобрение

„Дискусията в целия ЕС е от решаващо значение по тази тема, като се има предвид, че в момента в Европа се води война.“

Изабел, 1 одобрение

„Започнете този ден от сесията с темата за енергийната ефективност. Много информация, обмен, споделяне между държавите в Европа, експертите и нас, европейските граждани. Имаме страхотния шанс да ни се представя тази възможност, всички заедно да развием съзнанието и навиците.“

Тема на гражданите 1.3: Обучаване на гражданите от най-ранна възраст

АНАЛИЗ на темата

Гражданите предлагат да се предприемат действия в училищата за повишаване на информираността сред по-младите поколения, например чрез практически семинари. На свой ред те биха разпространили посланията във връзка с енергийната ефективност (например чрез социални дейности, училищни програми, информиране на родителите).

Представяне на МНЕНИЯ

Джералд, 4 одобрения

„Като насочим усилията си към обучението на по-младите поколения относно енергийната ефективност, ние полагаме основите за по-устойчиво бъдеще. Инвестирането в обучението на по-младите поколения (чрез социални медии, училищни програми, овластяване на родителите и т.н.) относно енергийната ефективност не е просто възможност. Това е необходимост за изграждането на устойчиво бъдеще.“

Джоана, 0 одобрения

„В училищата следва да се обръща повече внимание на тези теми чрез практически проекти с осезаемо въздействие, включващи цялата общност.“

Тема на гражданите 1.4: Насърчаване на гражданите да променят поведението си

АНАЛИЗ на темата

Някои граждани споделят, че не е реалистично и достатъчно хората да консумират по-малко, затова трябва да се научат да консумират по различен начин. Общата цел е да се обясни на обществото и то да бъде убедено, че някои дълбоко вкоренени навици не са необходими или от съществено значение. Възможно е да те да бъдат преустановени (например намаляване на всички екрани, използвани за реклама, намаляване на мащаба на масовите събития с големи тълпи и оборудване; замяна на ненужните командировки с видеоконференции; намаляване на превоза на стоки чрез консумация на повече местни и сезонни продукти; насърчаване на дистанционната работа).

Представяне на МНЕНИЯ

Лоран, 4 одобрения

„За да потребяваме по-малко енергия, не е достатъчно да постигнем ефективност, защото това насърчава да се потребява повече, така че се нуждаем от по-малко енергоемка социално-икономическа организация, като по този начин намаляват пътуванията, които могат да бъдат избегнати.“

Еманюел, 2 одобрения

„Едно просто нещо, което може да се направи за намаляване на потреблението на енергия на един излишен сектор: да се премахнат всички екрани, използвани за реклама.“

Тема на гражданите 1.5: Уведомяване на гражданите за възможностите, с които разполагат

АНАЛИЗ на темата

Граждани споделиха идеята взаимно да се обучават и да предоставят решения и подкрепа, за да могат да правят избори, които са по-щадящи за околната среда (например рециклиране, изолация на домовете, за да бъде потреблението на енергия по-ниско).

Представяне на МНЕНИЯ

Мирко, 7 одобрения

„Трябва да се положат повече усилия, за да стане по-привлекателно, желано и удобно постигането на енергийна ефективност [...] Нужни са информационни кампании по телевизията, социалните медии и по време на различни събития.“

Марипас, 1 одобрение

„Като се дава втори живот на предметите, се намалява необходимостта от производство на нови продукти. По този начин намалява количеството използвани природни ресурси, екологичният отпечатък, както и енергията, използвана за производството.“

Тема на гражданите 1.6: Участие на гражданите

АНАЛИЗ на темата

Граждани споделиха идеята хората да се образуват повече и да им се предоставят възможни решения и подкрепа, за да могат да правят избори, които са по-щадящи за околната среда (например рециклиране, изолация на домовете, за да бъде потреблението на енергия по-ниско).

Представяне на МНЕНИЯ

Жаклин, 0 одобрения

„Целта е да бъдем по-информирани за енергийните политики и за това как трябва да действаме в случай на криза в енергийната сфера, каквато има в момента. Добре е да се включват онези, които са пряко засегнати от енергийната криза.“

Атанас, 1 одобрение

„По какъв начин ЕС следва да стимулира общините да включват младите хора на местно равнище в живота на общините.“

НАПРАВЛЕНИЕ 2: ЕНЕРГИЙНО САНИРАНЕ НА СГРАДИ

Тема на гражданите 2.1: Предприемане на колективни действия

АНАЛИЗ на темата

За да се изпълнят ефективно мерките за енергийно saniране на сградите, гражданите споделят, че правителствата, предприятията и физическите лица трябва да работят заедно. Публичните органи трябва да предоставят на хората необходимата информация, която да им помогне да консумират по-разумно и устойчиво. Те обаче споделят също, че зависи от отделните граждани да действат по устойчив начин и да насърчават хората около тях да променят навиците си (например като ремонтират къщите си и говорят със съседите, за да ги насърчат да направят същото).

Представяне на МНЕНИЯ

Матей, 5 одобрения

„Правителствата, предприятията и физическите лица трябва да работят заедно за изпълнение на мерките.“

Антъни, 7 одобрения

„Енергийната ефективност отчасти е въпрос на общностни и колективни действия, затова стъпките за насърчаване на ефективността и saniрането следва да стимулират общностите, така че хората да могат да

работят заедно и да убеждават останалите хора в техния квартал.“

Тема на гражданите 2.2: Опростяване на процедурите

АНАЛИЗ на темата

Публичните органи трябва да направят процедурата за енергийно саниране на сгради по-малко бюрократична и по-достъпна (например за монтажа на фотоволтаични панели). Те също така трябва да информират гражданите за възможностите, с които разполагат, за да могат да започнат необходимите процедури. По-специално те следва да наблегнат на „белия сертификат“, схема за стимулиране на хората да предприемат действия и да намалят потреблението на енергия.

Представяне на МНЕНИЯ

Даниел, 3 одобрения

„Да се опрости и ускори процедурата на одобрение и разрешение за монтажа на фотоволтаични системи. Това може да се постигне чрез опростяване на регулаторните изисквания и намаляване на бюрокрацията, свързана със заявленията за разрешително за строеж.“

Агнешка, 1 одобрение

„На равнището на институциите на ЕС следва да се въведе законодателно решение, което да позволява бърз и опростен начин за стартиране на програми, подкрепящи енергийната ефективност за различни категории жилища, съобразени с доходите, така че местните органи, независимо от техните приоритети, да задействат такива действия във всяко населено място.“

Тема на гражданите 2.3: Борба срещу енергийно неефективните сгради

АНАЛИЗ на темата

Гражданите споделиха необходимостта от осигуряване на все по-голям брой енергийно ефективни сгради. Освен това енергията следва да се съхранява по-ефективно. Трябва да се вземат необходимите мерки, като например обновяване на съществуващи сгради (частни домове, обществени места), за да бъдат по-малко енергоемки (например чрез повторна изолация), по-добра изолация на нови сгради, така че да се

нуждаят от по-малко енергия и да използват повече площи за производството на енергия (например празните покриви на паркингите за слънчеви панели).

Представяне на МНЕНИЯ

Етиен, 3 одобрения

„Правилно използване на градските райони — множество паркоместа, покриви на обществени сгради и др. Тези райони могат да се използват за хранване на сградите на Autark („Дисниленд Париж“ може да се използва като пример).“

Алберто, 1 одобрение

„Виждаме как системата за бял сертификат, внедрена наскоро в нашата държава (но вече установена в други държави, като Франция и Италия), ще има ключово значение за повишаване на енергийната ефективност. Ефективност и устойчиво развитие във всички сектори (промишлен, услуги, жилищен и транспортен).“

НАПРАВЛЕНИЕ 3: ДВИЖЕНИЕ И ЕКОЛОГОСЪОБРАЗНА МОБИЛНОСТ

Тема на гражданите 3.1: Насърчаване на устойчив транспорт

АНАЛИЗ на темата

Гражданите споделиха необходимостта от насърчаване на хората да използват по-екологични форми на транспорт чрез предлагане на ефективни алтернативи: чрез намаляване на цената на обществен транспорт (например намаляване на годишната абонаментна карта за обществен транспорт в големите градове или по-евтино пътуване с влак от пътуване със самолет), както и чрез насърчаване на хората да използват в по-голяма степен видовете транспорт, които не замърсяват, като например велосипеди (изграждане на още повече велосипедни алеи, особено в големите градове).

Представяне на МНЕНИЯ

Жоао, 3 одобрения

„Да избираме по-устойчиви видове транспорт, да използваме обществен транспорт (необходими са по-ниски и по-изгодни от гледна точка на разходите цени за гражданите) или електрически автомобили (изгодни кампании за връщане).“

Марилина, 2 одобрения

„Общественият транспорт следва да стане много по-важен, защото помага в борбата с енергийната криза, намаляването на трафика и други големи проблеми, които са разпространени в целия свят.“

Тема на гражданите 3.2: Подпомагане на електрическия транспорт

АНАЛИЗ на темата

Участниците споделиха, че е необходимо да се развива сектора на електрическия транспорт: както чрез насърчаване на разширяването на електрическия обществен транспорт в градовете с цел намаляване на емисиите (например чрез насърчаване на използването на тролейбуси в градовете), така и чрез насърчаване на хората да купуват електрически автомобили, инвестиране в дружества, произвеждащи електрически автомобили, предоставяне на субсидии и осигуряване на широк достъп до зарядни станции.

Представяне на МНЕНИЯ

Хосе, 1 одобрение

„Мисля, че общественият транспорт в градовете следва да бъде изцяло електрически, тъй като той не се използва за пътувания на дълги разстояния и следователно не е нужно да се притесняват дали ще намерят място за зареждане.“

Франциска, 0 одобрения

„За да се насърчи използването на електрически автомобили в по-голяма степен както в големите, така и в по-малките градове, инфраструктурата за зареждането им трябва да бъде разширена и подобрена.“

Тема на гражданите 3.3: Замяна на силно замърсяващите транспортни средства

АНАЛИЗ на темата

За да стимулират хората повече да използват екологични транспортни средства, гражданите споделиха, че е необходимо обществеността да бъде насърчена в по-голяма степен. Това може да се направи чрез данъчно облагане и замяна на силно замърсяващите транспортни средства (например замяна на стари, замърсяващи влакове с електрически влакове), както и чрез въвеждане на конкретни ограничения, които имат за цел да разубедят хората да използват определени транспортни средства (например въвеждане на ограничения за използване на SUV в градските райони).

Представяне на МНЕНИЯ

Жулиет, 1 одобрение

„Полагат се големи усилия за намаляване на употребата на автомобили и за насърчаване на електромобилите. Когато общественият транспорт стане по-жизнеспособна и евтина алтернатива, това оказва по-голямо въздействие върху намаляването на енергийния отпечатък на градовете и държавите.“

Виктор, 26 одобрения

„Теглото и размерът на превозното средство оказват пряко влияние върху разхода на гориво, като допринасят за изчерпването на изкопаемите горива и замърсяването на околната среда. Превозните средства от типа SUV, известни с по-големия си размер, не само имат по-висок разход на гориво, което води до по-голямо въздействие върху изменението на климата, но също така влошават задръстванията и предизвикателствата при паркиране в гъсто населените градски зони. Ето защо се предлага да се обмисли повишаването на данъчното облагане на превозните средства от типа SUV или да се проучат ограниченията за използването им в градските зони.“

НАПРАВЛЕНИЕ 4: ЕНЕРГИЯ ОТ ВЪЗОБНОВЯЕМИ ИЗТОЧНИЦИ

Тема на гражданите 4.1: Използване на по-екологични видове енергия

АНАЛИЗ на темата

За гражданите изглежда е от съществено значение да насърчават различни видове енергия, които са по-щадящи за околната среда. Това е от значение както за обществените пространства, така и за частните домове: слънчева енергия (чрез инсталиране на слънчеви панели възможно най-бързо, например на покривите на домовете), хидравлична енергия (чрез разработване на електроцентрали за производство на неутрална по отношение на CO₂ водноелектрическа енергия), вятърна енергия (чрез производство и инсталиране на вятърни турбини) и накрая, чрез създаване на повече атомни електрически централи. Накрая беше споделено, че ще трябва да създадем система за преразпределение на енергията, за да гарантираме, че няма загуби и хората, които нямат достъп до тези енергийни източници, все пак могат да използват чиста енергия.

Представяне на МНЕНИЯ

Ханс Вернер, 0 одобрения

„Енергията е налице и най-много може да бъде преобразувана. 2. Слънчевата енергия и ядрената енергия представляват първична енергия. Природата и човекът я превръщат във вторична енергия. Атомните електрически централи не трябва да бъдат спирани, трябва да се гарантира безопасната енергия.“

Бен, 0 одобрения

„Трябва да спрем да използваме невъзобновяемата енергия и да преминем към чиста и екологична енергия, като вятърни мелници и слънчеви панели. Ядрената и въглеродната енергия не е достатъчно чиста, за да се счита за добра дългосрочна инвестиция.“

Тема на гражданите 4.2: Заделяне на финансиране за насърчаване на възобновяемите източници на енергия

АНАЛИЗ на темата

За гражданите е съществено важно да се задели специално финансиране за развитие на възобновяеми източници на енергия, по-специално в селските райони. Беше споделено, че видовете екологосъобразна енергия са бъдещето. Счита се за жизненоважно всички граждани, независимо от средствата, с които разполагат, да имат достъп до тях.

Представяне на МНЕНИЯ

Андре, 0 одобрения

„В по-малките села и градове в селските райони можем да използваме малко възобновяема енергия поради липса на капитал и развитие.“

Робъртс, 1 одобрение

„Няма финансиране за устойчиво производство на електроенергия. Липса на система, при която можете да получите финансиране директно от ЕС, а не чрез местните органи, които поставят абсурдни изисквания.“

Тема на гражданите 4.3: Повторно използване на отпадъци

АНАЛИЗ на темата

Участниците подчертават, че е важно да се създаде, цялостна система за управление на отпадъците, за да се намали броят на депата за отпадъци. След това енергията би могла да бъде оползотворена от отпадъците, например чрез производство на биогаз от хранителни отпадъци.

Представяне на МНЕНИЯ

Лаура, 1 одобрение

„Трябва да се съсредоточим върху източника на енергия, като предпочитаме енергията от възобновяеми източници и се опитваме да сведем отпадъците до минимум.“

Зейнеп, 0 одобрения

„За да се намалят депата за отпадъци в ЕС, предлагам да бъде приложена цялостна система за управление на отпадъците, насочен към рециклирането и компостирането. Тази система ще включва стимули за предприятията и домакинствата за намаляване на генерирането на отпадъци, както и строги разпоредби за депонирането на отпадъци. Освен това инвестирането в иновативни технологии за преобразуване на отпадъци в енергия може допълнително да сведе до минимум количеството отпадъци, изхвърляни в депата.“

НАПРАВЛЕНИЕ 5: ПОДКРЕПА И СУБСИДИИ

Тема на гражданите 5.1: Прилагане на субсидии и строги стандарти

АНАЛИЗ на темата

Според гражданите публичните органи трябва да въведат норми и задължения, които да насърчават хората да строят по по-щадящ начин (например норми за насърчаване на реновирането на стари сгради или за регулиране на строителството на нови сгради).

Представяне на МНЕНИЯ

Матей, 4 одобрения

„Осигуряване на субсидии за изолация и закупуване на по-стари семейни къщи, възобновяеми енергийни източници, цялостно реновиране на къщи и по-ефективно използване на енергията.“

Моника, 4 одобрения

„Правителствата могат също така да въведат строги градоустройствени и строителни правила преди 2030 г., с които да гарантират, че новите строежи или реновирането на стари сгради отговарят на определени стандарти за енергийна ефективност. Те могат да включват аспекти, като например подходяща изолация, енергийно ефективни прозорци, осветление и отоплителни системи. Освен това по отношение на новите строежи може да бъде въведено задължение за използване на интелигентни системи, а зелените сгради може да се възползват от намалени такси.“

Тема на гражданите 5.2: Насърчаване на по-отговорно потребление

АНАЛИЗ на темата

Гражданите призовават за прилагане на система „бонус/малус“, за да се насърчи по-ефективното потребление и да се намали прекомерното потребление на енергия. По-конкретно това може да стане чрез облагане на някои продукти с повече данъци от други (например вносни стоки или използването на стари, замърсяващи автомобили).

Представяне на МНЕНИЯ

Аранча, 1 одобрение

„Въз основа на това, че всички сме поели ангажимент по отношение на устойчивостта и намаляването на нашия въглероден отпечатък, аз се питам как гражданите ще могат да сменят своите замърсяващи превозни средства, ако цената е много висока, а помощта е оскъдна?“

Фабио, 2 одобрения

„Производител на плодове и зеленчуци, който оползотворява същата енергия като производител на алкохолни напитки или цигари, трябва да плаща по-малко, защото неговият продукт е по-полезен за обществото или погледнато от друга гледна точка, продукти, като например цигарите и алкохолът са вредни за здравето.“

Тема на гражданите 5.3: Инвестиране за насърчаване на различното потребление на енергия

АНАЛИЗ на темата

Гражданите подчертават факта, че публичните органи следва да насърчават хората да консумират по различен начин, като инвестират в екологични инициативи (например чрез монтаж на много бързо зареждащи станции в нови колективни сгради и индивидуални сгради, за да насърчат хората да купуват електрически автомобили).

Представяне на МНЕНИЯ

Клод, 5 одобрения

„Сега би било важно в строежите на новите индивидуални или колективни сгради да се инсталират зарядни станции. Колонките може да бъдат покрити или субсидирани частично от публичните органи.“

Хосе, 1 одобрение

„В днешно време закупуването на електрически автомобил те вкарва в капан. Повечето от нас няма къде да зареждат. Автомобилите в Испания се паркират на обществените шосета и затова е невъзможно да се зареждат през нощта. Има още много, което може да се подобри по

отношение на тези превозни средства. Презареждането е бавно и скъпо по отношение на времето и при пътуване.“

НАПРАВЛЕНИЕ 6: ГЕНЕРИРАНЕ И СЪХРАНЯВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНА ЕНЕРГИЯ

Тема на гражданите 6.1: Подобряване на използването и съхранението на екологична енергия

АНАЛИЗ на темата

Гражданите споделиха идеята за постигане на по-голяма енергийна ефективност, като се научат как да създават енергия от нови източници, например от движение (например чрез оползотворяване на енергията, произведена във фитнес залите) или от електрически автомобили (чрез поставяне на покривите им на модул за преобразуване на слънчева енергия). Също така беше споделено, че трябва да се научим как по-добре да съхраняваме енергията в дематериализирана форма (например в батерии), вместо да създаваме скъпа, енергоемка инфраструктура.

Представяне на МНЕНИЯ

Лео, 2 одобрения

„Да се интегрират слънчеви модули в превозните средства в слънчевите региони, за да се намали зависимостта от изкопаеми горива.“

Рьолоф, 4 одобрения

„Децентрализираното съхранение, като например водород, амоняк, кинетична енергия или батерии предлага решение както от техническа, така и от стратегическа гледна точка (прекъсване).“

НАПРАВЛЕНИЕ 7: СОЛИДАРНОСТ

Тема на гражданите 7.1: Показване на солидарност като отговор на кризата

АНАЛИЗ на темата

Необходим е колективен отговор на екологичната криза, така че екологичните инициативи да не са запазени само за част от населението, а да бъдат достъпни за всички. Гражданите споделиха, че Европейският съюз и публичните органи трябва да подкрепят най-бедните и най-младите части от населението, за да могат да имат достъп до по-скъпи екологични инициативи (например субсидии за насърчаване на инсталирането на слънчеви панели, закупуване на електрически автомобили, намаляване на сметките за електричество на учениците чрез коригиране на тарифите спрямо тези на обикновените домакинства).

Представяне на МНЕНИЯ

Ефи, 1 одобрение

„Много (най-бедните) граждани вече са изчерпали всички мерки за спестяване, които могат да си позволят. ЕС следва да се съсредоточи върху собственото генериране на енергия за бедните и средните домакинства. Да се въведат строги насоки за държавите членки да дават приоритет на собственото генериране на домакинствата.“

Антъни, 7 одобрения

„Енергийната ефективност отчасти е въпрос на общностни и колективни действия, затова стъпките за насърчаване на ефективността и санирането следва да стимулират общностите, така че хората да могат да работят заедно и да убеждават останалите хора в техния квартал.“

НАПРАВЛЕНИЕ 8: ОТОПЛЕНИЕ

Тема на гражданите 8.1: По-ефективно използване на отоплителните системи

АНАЛИЗ на темата

Според участниците е важно действащите правила да се прилагат по-добре и да се дават препоръки относно отоплението. По този начин ще се избегне неефективното използване на отоплителни системи, водещо до свръхконсумация (например вече съществуват голям брой закони, стандарти и препоръки относно използването на отоплителни системи,

които помагат да се предотвратят прекалено големите уреди, лошата поддръжка или лошият контрол на системите). Освен това изглежда е необходимо да се подновят нискоенергийните отоплителни системи (например аеротермия, геотермална енергия, биомаса).

Представяне на МНЕНИЯ

Алин, 3 одобрения

„Опитът показва, че много отоплителни и климатични системи се използват по неефективен начин поради прекалено големите размери, липсата на поддръжка или управление. Най-често 10 до 15 % от икономииите на енергия се постигат без инвестиции, независимо от използваната енергия. Въпреки това съществуват много инструменти (законодателни, нормативни, ръководства, препоръки, съвети и т.н.), но тяхното прилагане не е системно. Нека прилагаме тези правила правилно.“

Ана Мария, 4 одобрения

„Уреди с по-висок енергиен клас. Отоплителни системи на основата на възобновяема енергия: аеротермия, геотермална енергия, биомаса.“

Тема на гражданите 8.2: Прилагане на решения за централно отопление

АНАЛИЗ на темата

Участниците споделят, че е важно да се намалят разходите за енергия чрез изграждане, където е възможно, на районна отоплителна система. Това би позволило отоплението на квартал, град или по-обширна зона (например чрез използване на подземни тръби за устойчиво отопление и охлаждане или замяна на котли с енергийно ефективни термopомпи).

Представяне на МНЕНИЯ

Федерико, 9 одобрения

„Да бъдат въведени, където е възможно, решения за централно отопление.“

Ингрид, 0 одобрения

„Така че премахването на изкопаемите горива означава първо преминаване към термopомпи, включително по-големи радиатори, за да се намали температурата на потока, и подобряване на управлението на

системата. 15 000 kWh природен газ по този достъпен начин може да се преобразува в 3 200 kWh електроенергия.“

НАПРАВЛЕНИЕ 9: ОСВЕТЛЕНИЕ

Тема на гражданите 9.1: Промяна на навиците в областта на осветлението

АНАЛИЗ на темата

Участниците споделиха идеята за подобряване на енергийната ефективност и осветлението в обществени сгради и домове. Това може да се направи чрез промяна на начина, по който лампите и осветителните системи се настройват и използват (например по-общо използване на нискоенергийни LED или естествени прозорци на покривите). Други примери, които бяха споменати, са спиране на използването на крушки с нажежаема жичка и изключване на осветлението на обществени места през нощта, за да се пести електроенергия).

Представяне на МНЕНИЯ

Ана Мария, 4 одобрения

„В домовете трябва да се подобрят енергийната ефективност и осветлението, като се използват LED крушки или естествени прозорци на покривите.“

Хаюю, 0 одобрения

„Откривам дори и днес, че много от електрическите крушки на обществени места не са изключени. Приканвам всички да изключват светлините през нощта, за да пестят електроенергия.“

НАПРАВЛЕНИЕ 10: ЕКОЛОГОСЪОБРАЗНИ ПРОСТРАНСТВА

Тема на гражданите 10.1: Щадящо отношение към ландшафта

1. Щадящо отношение към ландшафта

АНАЛИЗ на темата

Участниците споделят, че е необходимо да се продължи внедряването на екологична енергия. Споделя се обаче мнението, че това трябва да се направи по начин, който не засяга ландшафта (например чрез повсеместно инсталиране на вятърни турбини).

Представяне на МНЕНИЯ

Стефано, 2 одобрения

„Енергийният преход е жизненоважен за справяне с изменението на климата. Енергийният преход обаче не може да бъде наложен. Присъствието на вятърни или фотоволтаични централи в ландшафта не може да бъде наложено там, където гражданите и градовете не са изразили съгласие с тези инфраструктури. От съществено значение е спазването на Орхуската конвенция, по която са страни европейските държави и самият Европейски съюз.“

Тема на гражданите 10.2: „Зелени“ градове

АНАЛИЗ на темата

Идеята на гражданите е да се създадат градове с повече зеленина и да спаднат температурите и по този начин да се води борба с глобалното затопляне (например някои градове решиха да засадят много дървета, заради което по време на горещи вълни температурата беше с няколко градуса по-ниска), но също така някои места да се използват за засаждане на дървета (например неизползвани покриви в градовете).

Представяне на МНЕНИЯ

Федерико, 9 одобрения

„Драстично да бъде намален бетона за градските улици и места, като вместо това да се засадят трева и дървета, за да намалее затоплянето на града и използването на уреди за охлаждане (особено през лятото).“

Шарлийн, 0 одобрения

„Искам да има повече природни кътчета в града, където да дишам и да се улавя замърсяването, а също и където да се скрия от слънцето“.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Платформата за гражданска ангажираност в областта на енергийната ефективност е важен крайъгълен камък за задействане онлайн на **многоезична гражданска ангажираност** на европейско равнище. Както е посочено по-горе, има значителен напредък в разбирането на **колективната визия за повишаването на енергийната ефективност** в целия ЕС през целия период на консултацията от 15 февруари до 31 май 2024 г. Комбинирането на онлайн мненията с разискванията в рамките на гражданския панел допълни диалога и гарантира, че при оформянето на окончателните заключения са взети предвид различни гледни точки.

Процесът на ангажиране разкри, че съществува **силно съгласие между участниците по няколко основни направления**: информираност, енергийно саниране на сгради, движение и мобилност, възобновяеми енергийни източници, подкрепа и субсидии, генериране и съхранение на екологична енергия, солидарност, отопление, осветление и зелени пространства. Гражданите подчертаха необходимостта от **практични решения, ръководени от общността**, успоредно със **системни промени**. Ключовите теми, които се появиха, включват необходимостта от опростени процедури за енергийно саниране, по-големи публични инвестиции в източници на възобновяема енергия и разширяване на инфраструктурата за електрически транспорт.

В обобщение, тази консултация не само обхваща широк набор от идеи и предложения от европейските граждани, но също така **затвърди необходимостта от обединен, ориентиран към действие подход към енергийната ефективност**. Очевидно е, че докато технологичният напредък и регулаторните рамки са от решаващо значение за участниците, ангажираността и овластяването на гражданите продължават да бъдат от ключово значение за постигането на дългосрочни цели в областта на устойчивостта.

Важно е да се подчертае, че обсъдените по-горе резултати не могат да се считат за представителни. И все пак те представят **нови идеи**, от една страна, и **общо усещане за приоритетите на гражданите**, от друга страна. Тъй като Европа напредва по отношение на енергийната ефективност, тези заключения могат да бъдат от основно значение за създаването на политики, които са не само ефективни, но и **широко подкрепяни от обществеността**. Това би гарантирало, че преходът към по-енергийно ефективна Европа е едновременно приобщаващ и устойчив.